

Metsästyksen johtajan perustaidot

Hirvieläinmetsästyksen johtaminen

Koulutuksen sisältö

- Metsästyksen johtaja ja tehtävät
- Metsästysajat ja –tavat
- Turvallinen metsästys
- Aseen kuljettaminen
- Metsästys yleisen tien varressa
- Riistalaukauksen jälkeen
- Lainsäädäntöä
- Oma riista

Metsästyksen johtaja

Metsästyslaki 30 § velvoittaa pyyntiluvan saajan nimeämään metsästyksen johtajan.

- Tunnettava metsästäjien kyvyt ja taidot
- Johdettavan porukan tuki

Metsästyksen johtajien ansiosta Suomessa tapahtuu äärimmäisen vähän metsästysonnettomuuksia!

1.1.2018 lähtien myös suurpetometsästyksessä poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja(t)

Metsästyksen johtaja

- Pyyntiluvan saajan on ennen metsästyksen alkamista ilmoitettava metsästyksen johtaja ja varajohtajat kirjallisesti rhy:lle - helpoiten Oma riista-palvelussa!
- Yhteisluvan jokaiselle lupaosakkaalle ilmoitetaan johtajat
- varajohtajien järjestys voidaan määrätä etukäteen
 - valitaan henkilöt joilla on kykyä, taitoa ja ennen kaikkea halua toimia metsästyksen johtajana
 - johtajilla oltava riistanhoitomaksu suoritettuna

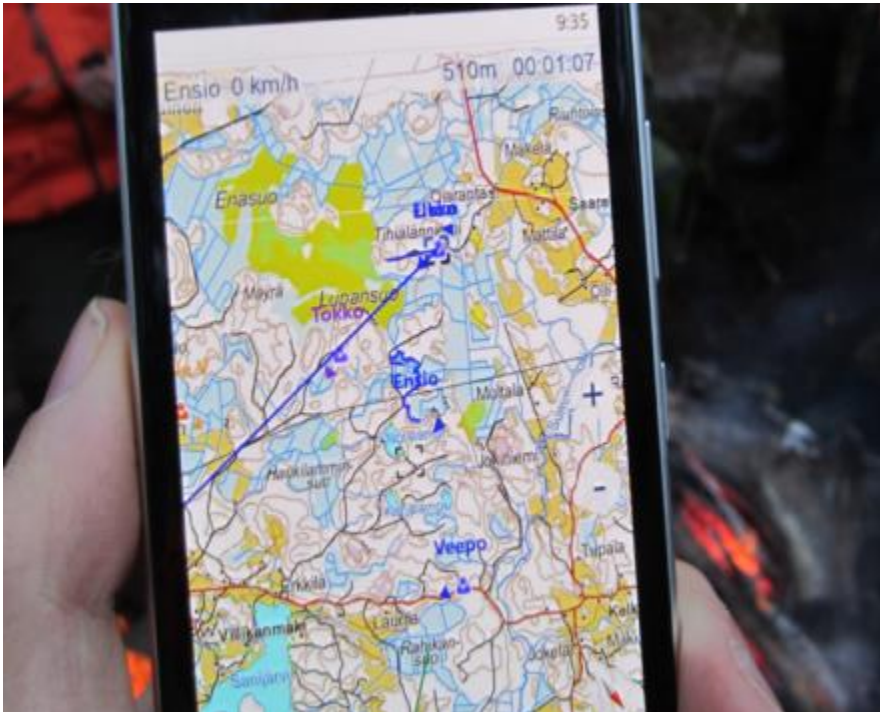
Metsästyksen johtaja

- Valvoo henkilökohtaisesti, että turvallisuusmääräyksiä ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan
- Metsästykseseen osallistuva on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan määräyksiä
- Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästykseseen osallistumisen, jos määräyksiä/sääntöjä ei noudateta
- Seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä
 - Seuruemetsästys = useampi kuin yksi metsästäjä
 - Ei koske vahtimismetsästystä

Metsästyksen johtajan tehtävät

Suunnitella käytännön metsästystapahtumat

- Passitus ja passilinjat
- Ajometsästyksen toteuttaminen
- Koirien käyttö
- Milloin metsästetään
- Vahtimismetsästys
- Varajohtajien käyttö
- Viestintävälineiden käyttö

Metsästyksen johtajan tehtävät

Muuttuneet olosuhteet?

- muutokset vuokrasopimuksissa
- asutus/rakentaminen, teiden käyttö, pysäköinti...
- metsästystavat ja käytännön toteutus
- uudet metsästäjät

Metsästyksen johtajan tehtävät

Antaa osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä

- Jahdin aloituspuhuttelu (lupaehdot, suositukset, ammuttavan eläimen tunnistamisen korostaminen, vasallinen naaras: ei ammuta!)
- Milloin aseeseen saa ladata, käyttäytyminen passipaikalla ja haukulla...
- Kielletyt ampumasuunnat
- Suullisesti ja kirjallisesti *kaikille*, myös myöhemmin tuleville ja vieraille
- Tarvittaessa myös menettely villisikatilanteissa

Metsästyksen johtajan tehtävät

Huolehtia, että pyyntiluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan ja että orvoksi metsästystilanteessa jäänyt vasa pyritään pyytämään

- Mahdollisen aikusehdon toteutuminen
- Pyyntiin liittyvät turvallisuussäännökset
- Varusteet; vaatetus, aseet ja patruunat, ensiapu
- *Oikeus* tarkastaa riistanhoitomaksu ja ampumakoe
 - *koskee myös ulkomaalaisia metsästäjiä, joilla oltava suomalainen ampumakoetodistus*
 - Voi kieltää metsästämisestä, jos ei esitä
- Ampuma-aseen hallussapitoluvan esittämistä metsästyksen johtaja ei voi vaatia

Metsästysajat

Hirvi:

- Lapin maakunnassa sekä Kuusamon ja Taivalkosken kunnissa; 1.9. – 20.9.2018 ja 13.10.2018 – 31.12.2018
- Muualla maassa; vahtimalla pelloilta 1.9. – 12.10.2018 ja 13.10. – 31.12.2018
- Koko maassa; ilman koiraa 1.1.2019 – 15.1.2019
 - kielto ei koske koiran käyttämistä haavoittuneen eläimen jäljittämiseen
- Vasallinen naaras on rauhoitettu lokakuun toiseen lauantaihin saakka lainsäädännöllä - ja sen jälkeenkin eettisillä perusteilla!
- **Metsäpeura**; metsästysaika 29.9.2018 – 31.1.2019

Metsästysajat

Valkohäntäpeura:

- 29.9.2018 – 31.1.2019 ja ilman koiraa 1.2. – 15.2.2019
 - kielto ei koske koiran käyttämistä haavoittuneen eläimen jäljittämiseen
- sekä vahtimalla 1.9. – 28.9.
 - tärkeää etenkin tiheän valkohäntäpeurakannan alueella liikennevahinkojen vähentämiseksi
 - seurojen hyvä ottaa huomioon metsästysjärjestelyissä ja lupien jaossa jäsenille
- Vasallinen naaras on rauhoitettu lainsäädännöllä 1.9. – 28.9. - ja sen jälkeen eettisillä perusteilla!
- **Kuusipeura**; muualla kuin Lapin maakunnassa vahtimalla 1.9. – 28.9., muuten 29.9.2018 – 31.1.2019

Metsästysjousi peuraeläimillä MA 20§

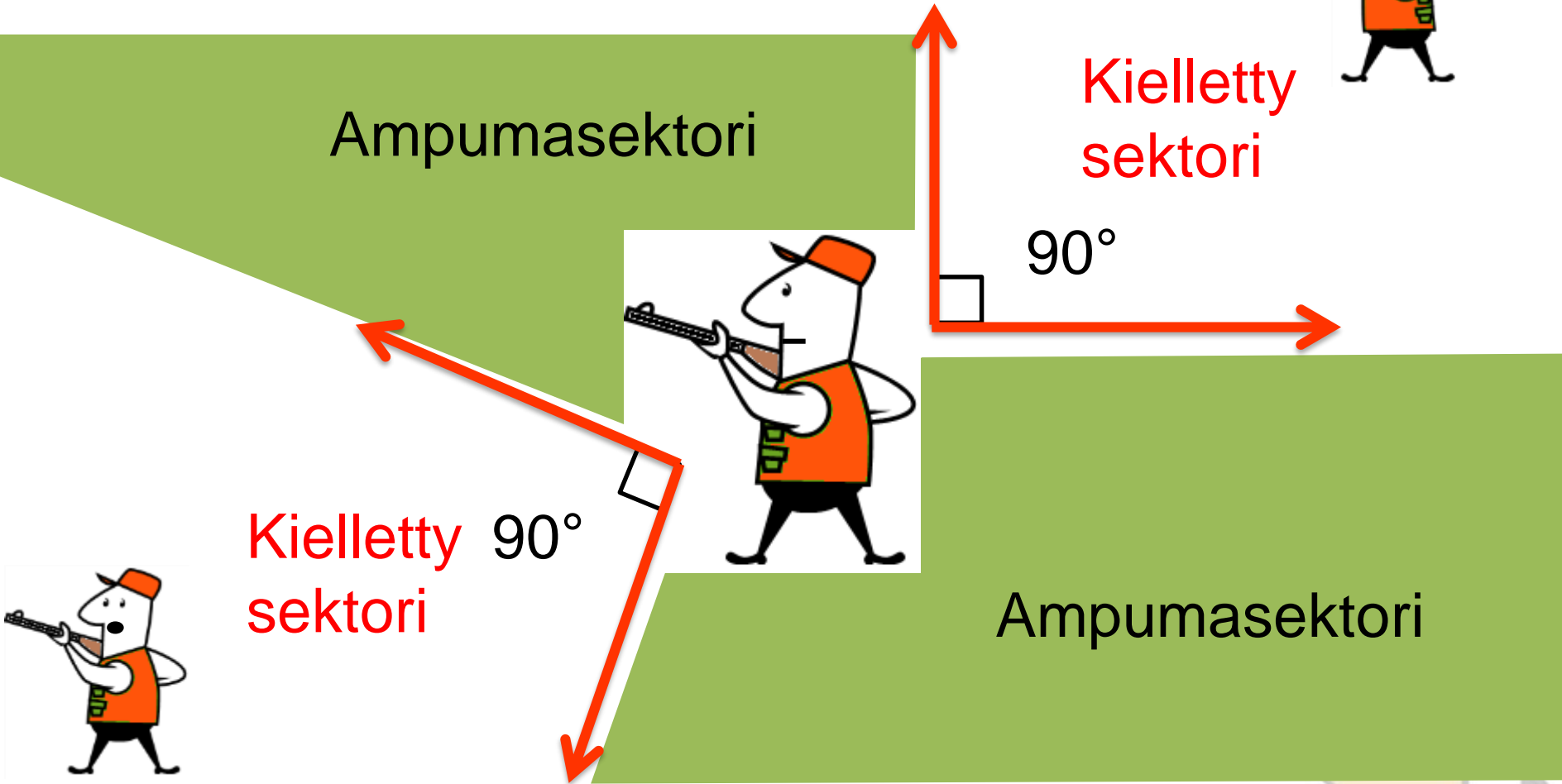
- Jousiasetta saa käyttää metsäkauriin, kuusipeuran, valkohäntäpeuran, metsäpeuran, muflonin ja villisian ampumiseen
- Jännittämiseen tarvittava voima vähintään 180 newtonia
- Nuollessa leikkaava kärki, jonka läpimitta väh. 22 mm
- Oltava suoritettuna jousiampumakoe (myös metsäkauriin ja villisian metsästyksessä)
- MA 22 §:n vaatimus ”oranssista tai oranssinpunaisesta” vaatetuksesta ei koske metsästäjää, joka metsästää metsästysjousella
 - Huom: käyttö perusteltua, jos käytetään sekä ruutiaseita että jousia passituksessa... seuruemetsästys...
 - = Terve järki metsästyksen johtajalla käytössä

- Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Ilman nimenomaista lupaa ei saa ampua 150 metriä lähempää asuttua rakennusta
- Riistaeläintä ei saa ampua yleisen tien (maantie) tai rautatien yli eikä riistaeläimen tai ampujan ollessa tällaisella tiellä
- Aseet lataamattomana pussissa tai lukot auki ajon päätyttyä, saalista vedettäessä ja tauoilla
- Ylävartalon vaatteesta ja päähineestä $\frac{2}{3}$ -osaa oranssia tai oranssinpunaista (ei koske rakennelman suojasta tai pelkästään jousiaseella metsästettäessä – terve järki)

**Tilanteiden
yllätyksellisyys
on osa jahdin
viehätystä,
mutta myös
korostettava
asia
turvallisuuden
kannalta!**

Velvoita jokaista selvittämään passiin asettuessaan myös naapuripassien sijainti ja kielletyt ampumasuunnat!

Mobiilisovellus häätäpaikannukseen

- 112 Suomi -mobiilisovellus nopeuttaa avunsaantia hätätilanteessa
- Soittajan tarkka sijaintitieto välittyy hätäkeskukseen automaattisesti, kun häätäpuhelu soitetaan sovelluksen kautta
- Ladattavissa ilmaiseksi Android-, iPhone-, Jolla ja Windows-puhelimiin sovelluskaupoista

Aseen ja jousen kuljettaminen

”...lataamattomana suojuksessa...”

Suositus: lipas irti tai makasiini tyhjäksi

”Riistaeläintä ei saa ampua maalla kulkevasta moottorikäyttöisestä ajoneuvosta eikä sen suojusta tai välittömästi pysäyttämisen jälkeen sataa metriä lähempänä...”

➤ Hyödytäänkö auton käytöstä välittömästi pysäyttämisen jälkeen?

➤ Etenkin GPS-koiraseurannassa huolellisuutta.

Aseen kuljettaminen

Lataamatonta metsästysasetta ja metsästysjousta saa kuljettaa suojuksessa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa maastossa ML 35 §:n 3 mom kiellon estämättä:

(4 mom)

- 1) jääpeitteisellä vesialueella;
- 2) maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n mukaisella moottorikelkkailureitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla;
- 3) siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle;
- 4) saalista noudettaessa, ja elävänä pyytävää loukkua tai jalkanarua koettaessa; sekä
- 5) kuljetettaessa ampujana toimivaa henkilöä metsästyksen johtajan ennakkoon osoittamalle ampumapaikalle.

- vain kuljetus määrättyyn passiin
- maanomistajan lupa

Aseen kanssa naapurin maalla

”Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa ilman *luvallista tarkoitusta* tai *metsästysoikeuden haltijan suostumusta* kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai –lupaa.”

- Ei koske metsästysalueeseen rajoittuvaa maantietä = yleinen tie
- Huomio myös vesialueet
- Lupa naapurialueen metsästyksen johtajalta

Metsästys yleisen tien varressa

Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle

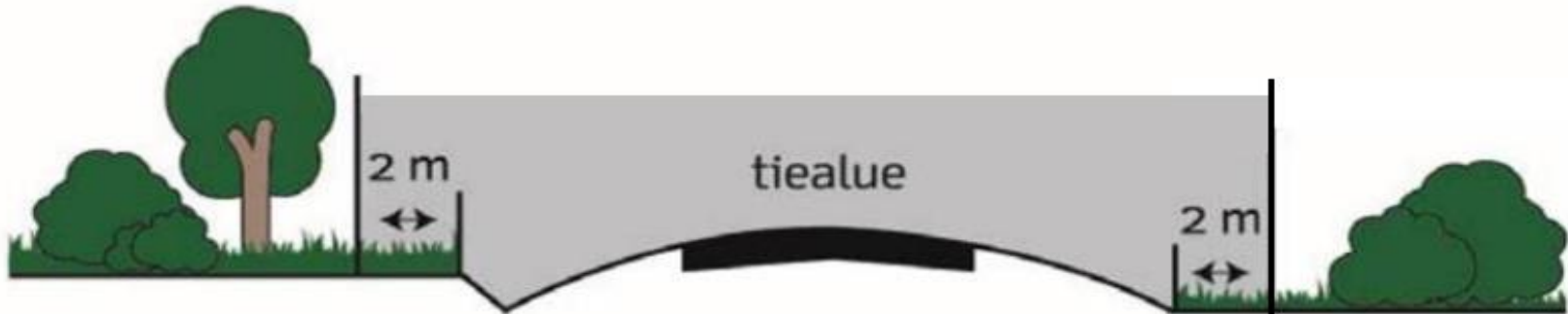
- Ajo pyritään järjestämään tiestä poispäin
- Liikenteen varoittaminen molemmista suunnista (myös nostettaessa saalista kyytiin)
- Liikenteen estäminen on kielletty
- Metsästyksestä varoittavat siirrettävät viralliset liikennemerkkit sallittu (poistetaan ajon loputtua)

Metsästys yleisen tien varressa

- Hirvitornit vähintään 20 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta (pääteillä 30 metriä) suoja-alueen vuoksi
- Lankojen asettaminen tiealueelle on kielletty
 - Tiealueen ulkopuolella tarvitaan maanomistajan lupa
- Mahdollisuuksien mukaan rakenteet ja langat kannattaa asentaa lakisääteisiä etäisyyksiä selvästi kauemmas

Metsästys yleisen tien varressa

- Tiealue ulottuu vähintään 2 metriä tien ulkoluiskan reunasta ulospäin, jos tiealuetta ei ole merkattu
- Penkereen kohdalla 2 metriä pengerluiskan laidasta ulospäin

Riistalaukauksen jälkeen

- Jos hirveä ei löydy, ilmoitus metsästyksen johtajalle, joka tekee päätöksen jatkotoimista
- Haavoittuneen eläimen poistuttua omalta metsästysalueelta siitä ilmoitetaan seuraavassa järjestyksessä:
 1. metsästysoikeudenhaltija (naapuriseura)
 2. (maanomistaja)
 3. harkinnan mukaan poliisille

Riistalaukauksen jälkeen

Haavoittuneen jäljittäminen ja lopettaminen

- Lupa jäljitykseen vieraalla alueella kyseisen alueen metsästyksen johtajalta
- Haavoittamisesta on aina ilmoitettava alueen metsästysoikeuden haltijalle ja pyyntiluvan saajalle
- Haavakon jäädessä metsään pyyntiluvansaaja päättää onko pyyntilupa käytetty
- Määräaikaa haavakon löytymiselle ei ole

Riistalaukauksen jälkeen

Pyyntilupaehtoien - tai metsästysasetuksen/-lain vastaisen eläimen kaadosta metsästyksen johtaja ilmoittaa poliisille

Sirpalealueet

- *”Hirven metsästykseseen sopiva vähintään 1 000 ha yhtenäinen pinta-ala”* (ML 27 §)
- Sirpalealueella metsästäminen ei ole suositeltavaa
- Lyhyt vuokrattu vesialue ei tee alueista erillisiä
- Ei koske yhteisluvan sisäistä aluejakoa
- Kevään 2019 hakemuskartasta osakkaiden tulee poistaa sirpalealueet, jotka eivät yhdisty hakijan yhtenäiseen vähintään 1 000 ha (peuroilla 500 ha) maapinta-alan muodostavaan alueeseen

Muutoksia lainsäädäntöön...

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset

- Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästykseseen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-alan on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria.
- Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitettulla alueella oikeus metsästä hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muulla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitettulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Muutoksia... ML 27§

- Suomen riistakeskuksen on rajattava lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä 1 momentissa säädettyjä pinta-alan ja yhtenäisyyden vaatimuksia. Pyyntilupaa voidaan käyttää vain lupapäätöksessä rajatulla alueella. (rajausoikeus voimaan 1.2.2019)
- Suomen riistakeskus voi poiketa pyyntilupaan liittyvistä alueen pinta-alaa tai yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista ja pyyntiluvanvaraisen hirvieläimen rauhojisajasta, jos alue on saari tai alueeseen liittyy muu vastaava erityinen syy.

Muutoksia, yhteislupa lakiin

- **ML 30 a § Yhteislupa (voimaan 1.1.2018)**
- Edellä 10 ja 26 §:ssä tarkoitettua pyyntilupaa sekä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa voi hakea yhteisesti useampi kuin yksi hakija, jolloin lupa myönnetään hakijoille yhteisesti (*yhteislupa*). Yhteislupaa koskevassa hakemuksessa ja päätöksessä on nimettävä yhteisluvan hallinnollinen haltija. Jos yhteislupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, luvansaajat voivat sopia yhteisluvan jakamisesta luvansaajien kesken. Jokaista yhteisluvan saajaa velvoittaa se, mitä luvansaajan velvollisuuksista tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

Muutoksia, yhteislupa

- Yhteislupa ”virallistui”, vahvistaa hyvät käytännöt, estää väärinkäytöksiä
- Valtuutettu hakija = yhteisluvan hallinnollinen haltija;
Huom! Velvoittaa 2018 alusta, myös lupaosakkaita, esim. saalisilmoitukset ajoissa!
- Osakkaat sopivat lupien jaosta, sitoo osakkaita
 - Myös esim. vastaanottojärjestys ”väärissä” kaadoissa
- Voidaan sopia uudelleen/tarkemmin kauden edetessä:
 - Pankkilupien käyttö, lupien siirtäminen osakkaiden välillä...

Uusi hirvieläimen pyyntilupa ML 28§

”Jos saaliiksi saatu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta uuden pyyntiluvan.”

- Usein kyseessä kolarissa ollut eläin, kuumeinen/tulehduksia...
- Tavattu sairas eläin on lopetettava (ML ja EL velvoittaa...)

Yhteisluvassa (yhteis)luvansaaja hakee uutta pyyntilupaa myös osakkaiden puolesta.

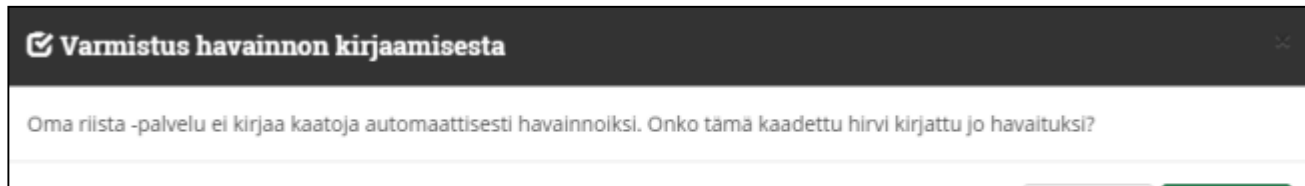
- Ensisijaisesti sähköisesti oma riistassa luvan pääkäyttäjänäkymässä osoitteessa <https://oma.riista.fi> tai paperilla <https://riista.fi/metsastys/lomakkeet/pyyntilupalomakkeet/hirvielaimet>
- Voidaan liittää rhy:n tai eläinlääkärin lausunto (hakija maksaa) tai valokuvat liitteeksi
- Jos ei liitteitä, riistakeskus pyytää rhy:tä tarkastamaan ruhon
 - yleensä rhy:t tarkistavat automaattisesti

Pyyntilupaan liittyvä ilmoitusvelvollisuus MA 9§

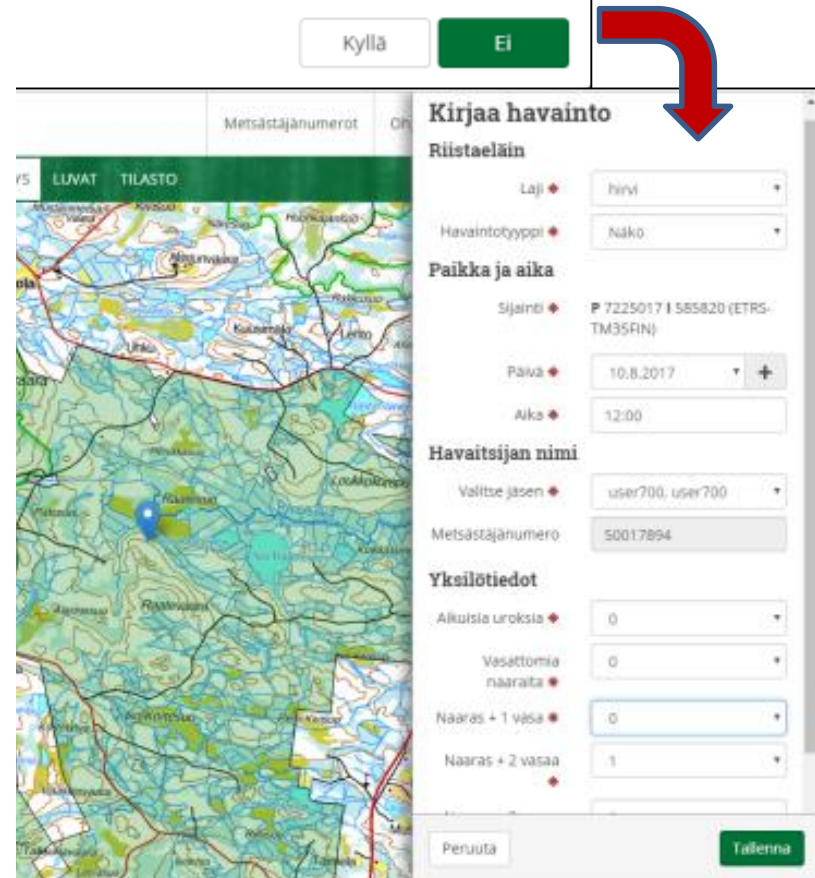
- Luvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskuksen vahvistamalla lomakkeella riistanhoitoyhdistykseen tai sähköisen palvelun kautta Suomen riistakeskukselle metsästyksen tuloksesta seitsemän vuorokauden kuluessa pyyntiluvassa mainittujen eläinten tultua pyydystetyiksi. Jos eläimiä on jäänyt pyydystämättä, ilmoitus on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa rauhoidusajan alkamisesta.
- Ilmoituksessa on mainittava ampujan nimi ja metsästäjännumero, saaliiksi saatujen eläinten laji ja määrä, niiden sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikkatieto. Metsästyslain 26 §:ssä tarkoitettujen hirvieläinlajien osalta on lisäksi ilmoitettava pyydystettyjen aikuisten hirvieläinten ja vasojen lukumäärä sekä liitettävä ilmoitukseen tosite pyyntilupamaksun suorittamisesta.

Käytä Oma riistaa! Saalis- ja havaintotiedot kannattaa ilmoittaa viikoittain ajantasaisen tiedon tuottamiseksi
- esim. yhteisluvan kaatotilanteen seuranta

Saalishirvet pitää ilmoittaa myös havaintoina! OR antaa saaliin tallennuksen yhteydessä seuraavan muistutuksen:

- Jos valinta Ei → avautuu uusi ikkuna (Kirjaa havainto), jossa paikka ja aika valmiina
 - esim. kaadettu urosvasa → kirjataan havainnoksi kaadon yhteydessä esim. naaras ja 2 vasaa
- Osakkaan/seurueen metsästyksen päättymisilmoituksen yhteydessä kohdassa **Hirvihavainnot** kysytään, onko kaikki hirvihavainnot pyritty kirjaamaan ohjeistuksen mukaisesti: Kyllä/Ei

- Metsästyksen päättymisen yhteydessä kirjataan oman seuran alueen **majava- ja villisikatiedot**
- Ajankohtaista ja tärkeää riistatietoa!
- Myös havainnot muista riistaeläimistä
- Riistainfo.fi
- Oma riista -neuvonta oma@riista.fi tai 029 431 2111

Villisika, esiintyminen ja runsauden muutokset

Villisika Esiintyminen * Ei Kyllä

Kanta * Arvo vaaditaan

Arvio yksilömäärästä * Arvo vaaditaan

Arvio porsaallisten emakoiden määrästä * Arvo vaaditaan

Majava, esiintyminen

Majava Esiintyminen * Ei Kyllä

Kanta * Arvo vaaditaan

Asuttujen talvipesien määrä metsästysalueellanne * Arvo vaaditaan

Seuran alueella metsästettyjen majavien määrä laskentaa edeltävien 12 kk aikana * Arvo vaaditaan

Tuhoalue (ha) * Arvo vaaditaan

Veden vallassa oleva alue (ha) * Arvo vaaditaan

Lisätietoja

Metsästyksen johtaminen pääpiirteittäin

- ✓ Turvallisuus (laki, asetukset ja terve järki)
- ✓ Hirvieläinmetsästyksen liittyvä muu lainsäädäntö pääpiirteittäin
- ✓ Eettisesti hyväksyttävä metsästäminen
- ✓ Oma metsästysalue
- ✓ Oma metsästysseurue (henkilöt, metsästystavat)
- ✓ Naapuriseurueet, hyvät suhteet!
- ✓ Hirvieläinkantojen hoito ja biologia
- ✓ Oma esimerkki!

Turvallista ja rentouttavaa jahtia!

